

Comadira i Oliva han parlat i han fet parlar.

El desplegament dels gironins

Això que ara sona del “desplegament cultural” no és pas un invent barceloní ni és un invent d'avui. Fa trenta-sis anys que uns homes de Girona van crear, al Cap i Casal, la Germandat de Sant Narcís, destinada a agrupar, segons deia el seu himne, els “gironins que a Barcelona / despleguen el pensament”. O sigui que la cosa ve de lluny.

Encara que, vistes les últimes experiències, a Barcelona potser s'hi pensaran dos cops abans de deixar que els gironins despleguin públicament llurs idees. L'any passat va ser en Modest Prats el qui va destapar la caixa dels trons en un acte amb motiu de l'atorgament del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. Enguany han estat en Narcís Comadira i en Salvador Oliva els qui han parlat i han fet parlar.

En l'acte de lliurament dels premis *Serra d'Or*, un sopar que teòricament havia de ser de digestió fàcil, en Comadira, guardonat amb el premi de poesia, va parlar sense *Enigma* de “la cultura catalana en aquesta edat de dissolució” i es va despenjar amb crítiques molt directes a la política cultural de les institucions: “Es programen festetes i guies dels locals nocturns, fem congressos onanistes de la llengua catalana, ens omplim la boca amb teatres nacionals d'un sol actor...” Després de reclamar millores infraestructurals, que són les que els governants solen oblidar perquè no són electoralment rendibles, en Comadira va afegir: “La nostra cultura necessita la modernitat, sí, però no la histèrica i mimètica postmodernitat que se li vol imposar des del poder. Ens cal la modernitat de gosar voler ser allò que podem ser: lliures i generosos”.

En Salvador Oliva, per la seva banda, afegia uns dies més tard matisos nous a les propostes d'en Comadira: “El meu desig és que tots nosaltres tinguéssim l'interès d'escriure bé, més que no pas un interès a formar part del gremi, o a ocupar càrrecs”. L'Oliva, guardonat com a traductor de Shakespeare, parlava en nom de tots els distingits amb els Premis Literaris de la Generalitat (En Comadira era també un d'ells). El seu discurs, un pèl més protocol·lari i un xic més contingut, connectava subterràniament amb el to satíric del seu últim llibre de poemes. Tampoc aquí no es deia el nom de ningú, però era fàcil d'endevinar la destinació concreta de les afilades sagetes: “Que cada dia sigui més decidida la normalització del català. Que s'hi utilitzin tots els recursos del poder. Que les institucions tradicionals específicament encarregades de vetllar per la puresa de la llengua siguin reformades de manera que deixin de ser institucions d'un sol home. Que s'hi prenguin decisions útils i dinamitzadores; que els seus futurs representants siguin homes i dones que hagin demostrat competència i resultats positius en el seu treball, en lloc de mèrits que no tenen res a veure amb la feina que cal exercir-hi. Que els esforços dedicats a la llengua siguin sempre seriosos, que no se supediti mai la feina lenta i ben feta a la propaganda de les façanes sense edifici; que no s'hi barregin folklorismes; que els congressos siguin congressos, i les festetes, festetes...” Sota aquestes paraules, solemnes i dignes, s'hi dibuixava, inequívoc, *El somriure del tigre*.

NARCÍS-JORDI ARAGÓ

paperets

• Tercera nota sobre els rellotges de Figueres. Montserrat Vayreda, en el pregó de Fires, ha recordat un poema de Fages de Climent: “ciutat mancada de comunal rellotge / perquè hom pugui fer tard”. Però una cosa és *fer tard* i l'altra arribar tard. Una cosa és *fer temps* i l'altra és no ser-hi a temps.

• Els polítics d'ara —igual, igual que els d'abans— ens canten amb insistència aquella cançó enfadada: “estem d'acora amb les crítiques... sempre que siguin constructives”. Això de “la crítica constructiva” és com allò de “la democràcia orgànica” o “el regionalismo bien entendido”. Josep Maria Capella, a *l'Empordà*, ha escrit: “la crítica ha de ser honesta, sincera, respectuosa... però constructiva? Jo penso que ja ho és pel sol fet de ser exercida amb llibertat i acceptada amb humilitat”.

• Per primera vegada, el Vaticà ha reconegut oficialment com a *màrtirs* unes persones mortes durant la guerra civil espanyola: tres monges carmelites assassinades a Guadalajara l'any 1936, ara en procés avançat de beatificació. Aquí també varen matar tres monges, que a més eren germanes de sang: Clara, Magdalena i Rosa Fradera, religioses del Cor de Maria, assassinades prop de Mallorquines. Però el bisbe de Girona ha escrit fa poc: “La tasca de reconciliació és abans que tot, i superior a l'exalçament de les persones, ni que es tracti de persones que donaren el testimoni màxim de la fe”. A Guadalajara i —ai las!— al Vaticà, pensen d'una altra manera.